

Grozījumi:

21.03.2002. likums / LV, 53 (2628), 09.04.2002.; Ziņotājs, 9, 09.05.2002. / Stājas spēkā 23.04.2002.
21.03.2002. likums / LV, 53 (2628), 09.04.2002.; Ziņotājs, 9, 09.05.2002. / Stājas spēkā 23.04.2002.
24.11.2005. likums / LV, 195 (3353), 07.12.2005.; Ziņotājs, 1, 12.01.2006. / Stājas spēkā 21.12.2005.
24.11.2005. likums / LV, 195 (3353), 07.12.2005.; Ziņotājs, 1, 12.01.2006. / Stājas spēkā 21.12.2005.
14.06.2007. likums / LV, 106 (3682), 04.07.2007.; Ziņotājs, 15, 09.08.2007. / Stājas spēkā 18.07.2007.
14.06.2007. likums / LV, 106 (3682), 04.07.2007.; Ziņotājs, 15, 09.08.2007. / Stājas spēkā 18.07.2007.
07.05.2009. likums / LV, 82 (4068), 27.05.2009.; Ziņotājs, 12, 25.06.2009. / Stājas spēkā 10.06.2009.
07.05.2009. likums / LV, 82 (4068), 27.05.2009.; Ziņotājs, 12, 25.06.2009. / Stājas spēkā 10.06.2009.
12.11.2009. likums / LV, 188 (4174), 01.12.2009. / Stājas spēkā 02.12.2009.
14.10.2010. likums / LV, 174 (4366), 03.11.2010. / Stājas spēkā 01.01.2011.
30.10.2014. likums / LV, 228 (5288), 15.11.2014. / Stājas spēkā 16.11.2014.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Dzelzceļa pārvadājumu likums

I nodaļa Vispārīgie noteikumi

1.pants. Likumā lietotie termini

Likumā ir lietoti šādi termini:

- 1) **bagāža** — lietas, kuras pēc pasažiera uzrādītās biļetes pārvadātājs pieņem pārvadāšanai bagāžas vagonā, izsniedzot pasažierim bagāžas kvīti;
- 2) **bagāžas saņēmējs** — pasažieris, kas nodevis bagāžu pārvadāšanai, vai cita persona, kura, uzrādot bagāžas kvīti, ir tiesīga saņemt bagāžu;
- 3) **bīstamā krava** — krava, kas uzskatāma par bīstamo kravu Bīstamo kravu aprites likuma izpratnē;
- 4) **kontainers** — pēc bruto masas, gabarītiem, konstrukcijas un marķējuma standartizēta daudzkārt izmantojama kravas tilpne, ko izmanto kravas pārvadāšanai ar vienu transporta veidu vai vairākiem transporta veidiem;
- 5) **krava** — lietas (vielas, preces vai priekšmeti), kas nodotas pārvadāšanai pa dzelzceļu vagonos vai konteineros;
- 6) **kravas bagāža** — lietas, kas nodotas pārvadāšanai pasažieru vilcienā bagāžas vagonā;
- 7) **kravas bagāžas nosūtītājs** — persona, kura nodod kravas bagāžu pārvadāšanai un kura ir norādīta kravas

bagāžas pārvadājuma dokumentos;

8) **kravas bagāžas saņēmējs** — persona, kurai saskaņā ar kravas bagāžas pārvadājuma dokumentiem adresēta kravas bagāža;

9) **kravas nosūtītājs** — persona, kura nodod kravu pārvadāšanai pa dzelzceļu un kura ir norādīta pavadzīmē (kravas nosūtītājs un saņēmējs var būt viena un tā pati persona);

10) **kravas saņēmējs** — persona, kurai saskaņā ar pārvadājuma līgumu adresēta krava un kura ir norādīta kravas pārvadājuma dokumentos;

10¹) **militārā krava** — munīcija, bruņojums, speciālie līdzekļi un tehnika, kas nodota pārvadāšanai pa dzelzceļu ārvalstu bruņoto spēku vai Nacionālo bruņoto spēku atbalstam;

11) **pasažieris** — fiziskā persona, kura saskaņā ar pasažiera braukšanas biļeti vai uz cita tiesiska pamata izmanto pasažieru vagonu braukšanai un bagāžas pārvadāšanai, kā arī izmanto citus pārvadātāja sniegtos pakalpojumus;

12) **pavadzīme** — dzelzceļa kravu pārvadājuma dokuments, ko kravas nosūtītājs iesniedz pārvadātājam kopā ar kravu un kas sastāv no pavadzīmes (oriģināls), ceļazīmes, ceļazīmes pasakņa un kvīts par kravas pieņemšanu;

13) **pavaddokumenti** — dokumenti, kurus kravas nosūtītājs pievienojis pavadzīmei un norādījis pavadzīmē;

14) **privātvagoni, privātkonteineri** — kravas nosūtītāja vai kravas saņēmēja īpašumā esošie vai uz cita tiesiska pamata lietošanā esošie vagoni un konteineri;

15) **rokas bagāža** — viegli pārnēsājamas lietas, kuras pasažieris ved vagonā;

16) **sūtījums** — krava, kas pārvadāšanai pieņemta ar vienu pavadzīmi;

17) **tehniskie noteikumi** — drošības un tehnoloģiskās prasības, kas jāievēro, iekraujot, pārvadājot un izkraujot kravas;

18) **vagons** — transportlīdzeklis pasažieru, bagāžas, kravas bagāžas un kravas pārvadāšanai pa dzelzceļu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.11.2005. un 14.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

2.pants. Likuma darbība

Šis likums regulē jautājumus, kas saistīti ar dzelzceļa pārvadājumu jomu (pasažieru un bagāžas pārvadājumus, kravu pārvadājumus, bīstamo kravu pārvadājumus, militārpersonu un militāro kravu pārvadājumus, atbildību par dzelzceļa pārvadājumu savstarpējo saistību pārkāpumiem, pretenzijas un prasības), attiecības starp pārvadātāju un pasažieri, bagāžas, kravas bagāžas un kravas nosūtītāju un saņēmēju, kā arī nosaka prasības bīstamo kravu pārvadājumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.11.2005. likumu, kas stājas spēkā 21.12.2005.)

3.pants. Dzelzceļa pārvadājumu tiesiskais regulējums

(1) Dzelzceļa pārvadājumu tiesiskais pamats ir šis likums, saskaņā ar šo likumu izdotie Ministru kabineta noteikumi, Civillikums, Komerclikums un citi likumi, kā arī starptautiskie līgumi, kuri ir saistoši Latvijas Republikai.

(2) Jautājumus, kuri attiecas uz dzelzceļa pasažieru un bagāžas pārvadājumu pakalpojumu sniegšanas un izmantošanas kārtību, reglamentē arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2007.gada 23.oktobra regula (EK) Nr. 1371/2007 par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.11.2009. likumu, kas stājas spēkā 02.12.2009.)

4.pants. Starptautisko dzelzceļa pasažieru un bagāžas pārvadājumu tiesiskais regulējums

(1) Starptautiskie dzelzceļa pasažieru un bagāžas pārvadājumi notiek atbilstoši starptautiskajiem līgumiem, kuri ir

saistoši Latvijas Republikai.

(2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2007.gada 23.oktobra regulu (EK) Nr. 1371/2007 par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem līdz 2019.gada 3.decembrim nepiemēro attiecībā uz starptautiskajiem dzelzceļa pasažieru un bagāžas pārvadājumiem, kas tiek veikti starp stacijām, kuras atrodas Latvijā un valstī, kura nav Eiropas Savienības dalībvalsts.

(07.05.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.11.2009. un 30.10.2014. likumu, kas stājas spēkā 16.11.2014. Grozījums otrajā daļā par skaitļu un vārdu "2014.gada 3.decembrim" aizstāšanu ar skaitļiem un vārdiem "2019.gada 3.decembrim" stājas spēkā 04.12.2014. Sk. Pārejas noteikumu 5.punktu)

4.1 pants. Iekšzemes dzelzceļa pasažieru un bagāžas pārvadājumu tiesiskais regulējums

(1) Iekšzemes dzelzceļa pasažieru un bagāžas pārvadājumus papildus šā likuma 3.pantā minētajiem normatīvajiem aktiem reglamentē Sabiedriskā transporta pakalpojumu likums un uz tā pamata izdotie Ministru kabineta noteikumi.

(2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2007.gada 23.oktobra regulu (EK) Nr. 1371/2007 par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem attiecībā uz iekšzemes dzelzceļa pasažieru un bagāžas pārvadājumiem nepiemēro līdz 2019.gada 3.decembrim, izņemot tās 9., 11., 12., 19.pantu, 20.panta 1.punktu un 26.pantu.

(12.11.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2014. likumu, kas stājas spēkā 16.11.2014. Grozījums otrajā daļā par skaitļu un vārdu "2014.gada 3.decembrim" aizstāšanu ar skaitļiem un vārdiem "2019.gada 3.decembrim" stājas spēkā 04.12.2014. Sk. Pārejas noteikumu 5.punktu)

5.pants. Dzelzceļa kravas pārvadājumu noteikumi

(1) Ministru kabinets izdod Dzelzceļa kravas pārvadājumu noteikumus par:

- 1) kravu pārvadāšanu sakrautā veidā (bez vietu skaita);
- 2) vagonu un konteineru plombēšanu;
- 3) sīksūtījumu kravu pārvadāšanu;
- 4) graudu un citu beramkravu pārvadāšanu;
- 5) kravu pārvadāšanu konteineros;
- 6) sasalstošu kravu pārvadāšanu;
- 7) kravu pārvadāšanu posmā Gulbene-Alūksne;
- 8) tādu kravu pārvadāšanu, kas ātri bojājas;
- 9) kravu pārvadāšanu vaļējos vagonos;
- 10) dzīvnieku un veterinārajai kontrolei pa-kļauto kravu pārvadāšanu;
- 11) kravu glabāšanas kārtību un termiņiem.

(2) Dzelzceļa kravu pārvadātājam ir pienākums bez maksas sniegt likumos un citos normatīvajos aktos noteikto informāciju kompetentām valsts institūcijām pēc to rakstveida pieprasījuma, kā arī nodrošināt Valsts ieņēmumu dienesta datu apstrādes sistēmu ar muitas kontroles vajadzībām nepieciešamo elektronisko informāciju.

5.1 pants. Militārpersonu un militāro kravu dzelzceļa pārvadājumu noteikumi

Ministru kabinets izdod militārpersonu un militāro kravu dzelzceļa pārvadājumu noteikumus, kuros nosaka:

- 1) īpašās prasības pavadzīmes aizpildīšanai un pavaddokumentos norādāmajai informācijai militāro kravu pārvadājumos;

2) drošības pasākumus, kas veicami, pārvadājot militārpersonas un militārās kravas pa dzelzceļu;

3) kārtību, kādā organizējama militārās tehnikas iekraušana, nostiprināšana un izkraušana.
(07.05.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 10.06.2009.)

6.pants. Dzelzceļa pārvadājumu iedalījums

Dzelzceļa pārvadājumi atkarībā no satiksmes veida iedalāmi šādi:

- 1) iekšzemes dzelzceļa pārvadājumi — pārvadājumi, kas tiek veikti starp Latvijā esošajām nosūtīšanas stacijām un galastacijām, arī kravas pārvadājumi uz, no vai starp pieostas stacijām;
- 2) starptautiskie dzelzceļa pārvadājumi — pārvadājumi, kas tiek veikti divu vai vairāku valstu teritorijā.

II nodaļa Dzelzceļa pasažieru un bagāžas pārvadājumi

7.pants. Pasažieru un bagāžas pārvadājuma līgums

Saskaņā ar pasažieru pārvadājuma līgumu pārvadātājs apņemas par samaksu aizvest pasažieri līdz biļetē norādītajai stacijai vai pieturas punktam un, ja pasažieris nodevis bagāžu, nogādāt to norādītajā stacijā un izsniegt bagāžas saņēmējam vai viņa pilnvarotajai personai, bet pasažieris — samaksāt par braukšanu un bagāžas pārvadāšanu, ja likumos nav noteikts citādi.

8.pants. Kravas bagāžas pārvadājuma līgums

Saskaņā ar kravas bagāžas pārvadājuma līgumu pārvadātājs apņemas par samaksu nogādāt pārvadāšanai nodoto kravas bagāžu līdz norādītajai stacijai un izsniegt to kravas bagāžas saņēmējam.

9.pants. Dzelzceļa pasažieru, bagāžas un kravas bagāžas pārvadājuma dokumenti

- (1) Biļete apliecina, ka pasažieris ir samaksājis par pārvadājumu.
- (2) Bagāžas pārvadājuma līguma noslēgšanu apliecina bagāžas kvīts.
- (3) Kravas bagāžas pārvadājuma līguma noslēgšanu apliecina kravas bagāžas kvīts un ceļazīme.
- (4) Biļešu pārdošanas kārtību un pārdošanas vietas, kā arī par maksu pārvadājamās rokas bagāžas, bagāžas un kravas bagāžas kvīšu izsniegšanas kārtību un vietas nosaka pārvadātājs.

10.pants. Biļetes rekvizīti starptautiskajos dzelzceļa pārvadājumos

- (1) Biļetes paraugu nosaka pārvadātājs.
- (2) Biļetē norāda:
 - 1) pārvadātāju;
 - 2) iekāpšanas un izkāpšanas staciju (pieturas punktu);
 - 3) tās izsniegšanas datumu (ja nepieciešams, arī laiku un derīguma termiņu);
 - 4) tās cenu (pārvadājuma maksu).

(3) Ja nepieciešams, pārvadātājs norāda arī citus rekvizītus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.06.2007. likumu, kas stājas spēkā 18.07.2007. Sk. Pārejas noteikumus.)

11.pants. Pasažieru pārvadājumu vilcienu kustības saraksts

(1) Pārvadātājs dzelzceļa pasažieru pārvadājumus veic saskaņā ar pasažieru vilcienu kustības sarakstu.

(2) Pārvadātājs bagāžas un kravas bagāžas pārvadājumus veic starp stacijām, kurās iekrauj un izkrauj bagāžu un kravas bagāžu.

(3) Pārvadātājs pasažieru vilcienu kustības sarakstu un tajā izdarītos grozījumus publiski izziņo ne vēlāk kā 10 dienas pirms to stāšanās spēkā.

(4) Šā panta trešās daļas noteikumi nav attiecināmi uz gadījumiem, kad pasažieru vilcienu kustības saraksts tiek mainīts vai vilcienu kustība tiek pārtraukta, ja tiek vai var tikt apdraudēta satiksmes drošība, cilvēku dzīvība, veselība, personas manta vai vide.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2002. un 14.06.2007. likumu, kas stājas spēkā 18.07.2007. Sk. Pārejas noteikumus.)

12.pants. Informācijas sniegšanas pienākums

(1) Pārvadātājs stacijās un pieturas punktos labi redzamā vietā novieto šādu informāciju:

1) pasažieru vilcienu kustības sarakstu;

2) par pasažieru, rokas bagāžas, bagāžas un kravas bagāžas pārvadājumu maksu un maksas atlaidēm;

3) par biļešu kases darba laiku;

4) lietu (arī vielu) sarakstu, kuras aizliegts pārvadāt rokas bagāžā, bagāžā un kravas bagāžā.

(2) Informāciju par bagāžas un kravas bagāžas pārvadāšanu, kā arī pieņemšanas un izsniegšanas punktiem novieto stacijās un pieturas punktos, kuros pieņem bagāžu un kravas bagāžu.

(3) Informāciju par pasažieru, rokas bagāžas, bagāžas un kravas bagāžas pārvadājumu maksu, kā arī par samaksas kārtībā izdarītajiem grozījumiem publiski izziņo ne vēlāk kā 10 dienas pirms to stāšanās spēkā.

(4) Starptautiskajos pārvadājumos pārvadātājs nodrošina muitas deklarācijas izsniegšanu pasažieriem.

13.pants. Rokas bagāža

(1) Pasažierim ir tiesības pārvadāt rokas bagāžu.

(2) Pārvadātājs neatbild par pasažiera rokas bagāžas saglabāšanu.

14.pants. Bagāža un kravas bagāža

(1) Pasažierim vai kravas bagāžas nosūtītājam ir tiesības pārvadāt vai nosūtīt bagāžu vai kravas bagāžu pārvadātāja noteiktās bagāžas un kravas bagāžas normas (svars, izmēri) robežās.

(2) Bagāžas vai kravas bagāžas piegādes laiks tiek noteikts atbilstoši tā vilciena pienākšanas laikam norādītajā stacijā, ar kuru nosūtīta bagāža vai kravas bagāža.

(3) Nododot bagāžu un kravas bagāžu, var pieteikt tās vērtību.

(4) Pārvadātājs izsniedz bagāžu un kravas bagāžu tās saņēmējam pēc vilciena pienākšanas norādītajā stacijā vai paziņojuma saņemšanas par bagāžas vai kravas bagāžas pienākšanu.

(5) Bagāžas un kravas bagāžas saņēmējs maksā pārvadātājam par bagāžas vai kravas bagāžas glabāšanu, ja bagāžas vai kravas bagāžas saņēmējs nav to izņēmis dienas laikā pēc paziņojuma saņemšanas par bagāžas vai kravas bagāžas pienākšanu.

(6) Bagāžas vai kravas bagāžas saņēmējs ir tiesīgs uzskatīt bagāžu vai kravas bagāžu par nozaudētu un iesniegt prasību par atlīdzību, ja bagāža vai kravas bagāža nav pienākusi norādītajā stacijā 10 dienu laikā pēc tam, kad beidzies tās piegādes termiņš.

(7) Pārvadātājam ir tiesības pārdot neizņemto bagāžu un kravas bagāžu ne agrāk kā pēc 30 dienām. Ja bagāžas vai kravas bagāžas saņēmējs to pieprasa sešu mēnešu laikā, pārvadātājs izmaksā viņam līdzekļus, ko pārvadātājs saņēmis no pārdotās bagāžas vai kravas bagāžas, atņemot visus ar pārdošanu un glabāšanu saistītos izdevumus.

15.pants. Rokas bagāžas, bagāžas un kravas bagāžas kvīts rekvizīti

(1) Rokas bagāžas, ko pārvadā par maksu, bagāžas un kravas bagāžas kvīts paraugu nosaka pārvadātājs.

(2) Kravas bagāžas kvītī norāda:

- 1) pārvadātāja firmu;
- 2) nosūtītāja vārdu, uzvārdu vai firmu;
- 3) iekraušanas un izkraušanas staciju;
- 4) bagāžas aprakstu;
- 5) cenu (pārvadājuma maksu);
- 6) bagāžas izsniegšanas datumu (ja nepieciešams, arī laiku);
- 7) pieteikto vērtību.

(3) Bagāžas kvītī norāda šā panta otrās daļas 1.-5. un 7.punktā minētos rekvizītus.

(4) Par maksu pārvadājamās rokas bagāžas kvītī norāda šā panta otrās daļas 1., 4., 5. un 7.punktā minētos rekvizītus.

(5) Ja nepieciešams, pārvadātājs rokas bagāžas, bagāžas vai kravas bagāžas kvītī norāda arī citus šajā pantā neminētus rekvizītus.

16.pants. Rokas bagāžas, bagāžas un kravas bagāžas pārvadāšanas ierobežojumi

Rokas bagāžā, bagāžā vai kravas bagāžā nedrīkst pārvadāt:

- 1) bīstamas lietas (arī vielas), eksplozīvas vai viegli uzliesmojošas lietas (arī vielas), kā arī oksidējošas, toksiskas, radioaktīvas vai kodīgas, nepatīkami smakojošas vielas vai lietas, kas var izraisīt infekcijas;
- 2) lietas (arī vielas), kas var traucēt vai radīt neērtības citiem pasažieriem, apdraudēt viņus, bojāt viņu rokas bagāžu, bagāžu, kravas bagāžu vai vilciena vagonu.

17.pants. Atrastās lietas

(1) Par vilcienā atrastajām (atstātajām) lietām pārvadātājs sastāda aktu, kurā sniedz šo lietu aprakstu, un nodod tās vilciena galastacijā.

(2) Lai lietas saņemtu atpakaļ, persona, kura tās nozaudējusi, norāda savu vārdu, uzvārdu un dzīvesvietu un pierāda savas tiesības uz lietām, nosaucot šo lietu pazīmes un aprakstot tās.

(3) Pārvadātājs ir tiesīgs nodot policijai atrastās lietas ne agrāk kā pēc trim dienām, ja neviens tās nav pieprasījis un ja, ņemot vērā lietu dabiskās īpašības, iespējama to glabāšana.

(4) Starptautiskajos dzelzceļa pārvadājumos par atrastajām lietām jāinformē muitas iestādes.

18.pants. Bērnu braukšanas noteikumi

(1) Pirmsskolas vecuma bērniem ir tiesības braukt pasažieru vilcienā tikai kopā ar pilngadīgu personu.

(2) *(Izslēgta ar 14.06.2007. likumu.)*

(3) Bērnu vecumā līdz 15 gadiem izsēdināt no vilciena drīkst tikai tādā gadījumā, ja viņu nogādā tuvākajā policijas iecirknī.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.06.2007. likumu, kas stājas spēkā 18.07.2007. Sk. Pārejas noteikumus.)

19.pants. Pasažiera pienākumi

Pasažiera pienākums ir:

1) iegādāties braukšanas biļeti, ja viņam nav tiesību braukt bez maksas;

2) pēc to personu pieprasījuma, kuras pārbauda biļetes, uzrādīt biļeti un kvīti par rokas bagāžu, kas pārvadājama par maksu, personas dokumentu, kas apliecina pasažiera tiesības braukt ar maksas atlaidēm, vai citu braukšanas tiesības apliecināšu dokumentu;

3) samaksāt naudas sodu un maksu par pārvadāšanu, ja pasažieris nevar uzrādīt derīgu braukšanas biļeti vai citu braukšanas tiesības apliecināšu dokumentu vai rokas bagāžas kvīti par rokas bagāžu, kuras pārvadāšanai pārvadātājs ir noteicis maksu;

4) starptautiskajos dzelzceļa pasažieru un bagāžas pārvadājumos, kas tiek veikti starp stacijām, kuras atrodas Latvijā un valstī, kura nav Eiropas Savienības dalībvalsts, uzrādīt pārvadātājam ieceļošanai Latvijā vai attiecīgajā valstī derīgus dokumentus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2014. likumu, kas stājas spēkā 16.11.2014.)

20.pants. Pasažiera tiesības

Pasažierim ir tiesības:

1) iegādāties biļeti braukšanai jebkura izraudzītā maršruta vilciena vai vagona brīvajā vietā līdz nepieciešamajai stacijai (pieturas punktam), kura atklāta pasažieru pārvadājumiem un kurā paredzēta pasažieru iekāpšana un izkāpšana;

2) izmantot pasažieru vagonu braukšanai atbilstoši pasažieru pārvadājuma līgumam, kā arī izmantot ar pārvadāšanu saistītos pakalpojumus;

3) izmantot braukšanas maksas atlaides;

4) pagarināt biļetes derīguma termiņu, pārformēt biļeti un braukt ar citu vilcieni, kas atiet agrāk, atteikties no braukšanas un nodot atpakaļ neizmantotos braukšanas dokumentus, kā arī aizņemt brauciena laikā brīvo vietu augstākas vai zemākas kategorijas vagonā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.06.2007. likumu, kas stājas spēkā 18.07.2007. Sk. Pārejas noteikumus.)

21.pants. Pārvadātāja pienākumi

(1) Pārvadātāja pienākums ir:

1) nodrošināt pasažierim biļetē norādīto vietu pasažieru vagonā, kā arī drošu braucienu un pārvadāšanai nodotās bagāžas un kravas bagāžas saglabāšanu un nogādāšanu pasažieru vilcieni kustības sarakstā noteiktajā laikā

līdz norādītajai stacijai (pieturas punktam);

2) pēc pasažiera pieprasījuma noteiktā kārtībā pagarināt biļetes derīguma termiņu vai pieņemt atpakaļ neizmantoto (daļēji izmantoto) biļeti;

3) nodrošināt pasažieru vilcienu vagonos kārtību atbilstoši sanitārajām normām, kā arī noteikto gaisa temperatūru.

(2) Starptautiskajos dzelzceļa pārvadājumos pārvadātāja pienākums ir arī:

1) informēt pasažierus par tuvošanos robežai;

2) laikus sniegt robežsardzei un muitas iestādēm informāciju par pārvadājamām personām un precēm;

3) pasažieru un bagāžas pārvadājumos, kas tiek veikti starp stacijām, kuras atrodas Latvijā un valstī, kura nav Eiropas Savienības dalībvalsts, pārliecināties, ka pasažierim ir ieceļošanai Latvijā vai attiecīgajā valstī derīgi ceļošanas dokumenti, un atteikties pārvadāt pasažieri, ja pasažieris nevar uzrādīt pārvadātājam ieceļošanai attiecīgajā valstī derīgus dokumentus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2014. likumu, kas stājas spēkā 16.11.2014.)

22.pants. Pārvadātāja tiesības

Pārvadātājam ir tiesības:

1) nepārdot pasažierim biļeti, ja pasažiera izraudzītajā vilciena vagonā nav brīvu vietu vai pasažieru vilciens ir atcelts;

2) atteikties pārvadāt un izsēdināt no vilciena jebkurā pasažieru vilcienu kustības sarakstā minētajā stacijā (pieturas punktā), kā arī nodot policijai pasažieri, kas atrodas alkohola, narkotisko vai toksisko vielu reibumā un pārkāpj sabiedrisko kārtību;

3) atteikties pārvadāt un izsēdināt no vilciena pasažieri jebkurā pasažieru vilcienu kustības sarakstā minētajā stacijā (pieturas punktā), ja viņa rokas bagāžā ir atklātas lietas (arī vielas), kuras aizliegts pārvadāt, pamatojoties uz šā likuma 16.pantu;

4) atteikties pārvadāt un medicīnas darbinieka klātbūtnē izsēdināt no vilciena pasažieri jebkurā pasažieru vilcienu kustības sarakstā minētajā stacijā (pieturas punktā), ja viņš slimības dēļ traucē citus pasažierus vai ir bīstams apkārtējo veselībai un ja viņu vilcienā nav iespējams izolēt no pārējiem pasažieriem;

5) pārbaudīt biļeti un rokas bagāžas kvīti vai pasažiera dokumentus, kas apliecina viņa tiesības braukt ar maksas atlaidēm, un aizturēt minētos dokumentus, ja ir redzamas to viltojuma pazīmes;

6) atteikties pārvadāt, izsēdināt no vilciena jebkurā pasažieru vilcienu kustības sarakstā minētajā stacijā (pieturas punktā), kā arī nodot policijai pasažieri, ja viņš nevar uzrādīt derīgu biļeti, dokumentu, kas apliecina viņa tiesības braukt ar maksas atlaidēm, vai citu braukšanas tiesības apliecinošu dokumentu, par maksu pārvadājamās rokas bagāžas kvīti, kā arī tad, ja viņš nemaksā naudas sodu, braukšanas maksu un maksu par rokas bagāžas pārvadāšanu;

7) atteikties pieņemt pārvadāšanai bagāžu un kravas bagāžu, ja tā nav atbilstoši iesaiņota vai tai ir acīmredzami bojājumi;

8) pārdot pārvadāšanai nodoto, bet neizņemto bagāžu un kravas bagāžu.

III nodaļa Kravu pārvadājumi pa dzelzceļu

23.pants. Kravas pārvadājuma līgums

Saskaņā ar kravas pārvadājuma līgumu pārvadātājs apņemas kravas nosūtītāja nodoto kravu aizvest par maksu (saskaņā ar dzelzceļa pārvadājumu tarifu) no nosūtīšanas stacijas līdz galastacijai un nodot to kravas saņēmējam.

24.pants. Pārvadājuma līgums

(1) Pārvadātājs kravas pārvadā, pamatojoties uz kravas pārvadājuma līgumu, kuram pielīdzināma noteiktā kārtībā izrakstīta pavadzīme. Pavadzīmi un pavaddokumentus var noformēt arī elektroniski.

(2) Pārvadājuma līguma pusēm nav tiesību apstrīdēt noslēgtā pārvadājuma līguma tiesiskumu tikai uz tā pamata, ka tas pilnīgi vai daļēji noformēts elektroniskā formā.

(30.10.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.11.2014.)

25.pants. Pavadzīmes saturs un pavadzīmes veidlapa

(1) Pavadzīmē norādāmas šādas ziņas:

1) pavadzīmes noformēšanas datums;

2) pavadzīmes numurs;

3) pārvadātāja firma;

4) kravas nosūtītāja vārds, uzvārds vai firma (norāda tikai vienu fizisko vai juridisko personu), adrese un juridiskajai personai — reģistrācijas numurs;

5) nosūtīšanas stacija un galastacija;

6) kravas saņēmēja vārds, uzvārds vai firma (norāda tikai vienu fizisko vai juridisko personu), adrese un juridiskajai personai — reģistrācijas numurs;

7) kravas nosaukums;

8) kravas masa;

9) vagona vai konteinera numurs;

10) pārvadāšanas ātrums.

(2) Ministru kabinets nosaka pavadzīmes veidlapas paraugu, tās aizpildīšanas kārtību un, ja nepieciešams, papildu ziņas, kas norādāmas pavadzīmē.

(3) Pārvadātājs izsniedz kravas nosūtītājam pavadzīmes veidlapu par maksu.

26.pants. Pavadzīmes un pavaddokumentu iesniegšana

(1) Kravas nosūtītājs par katru sūtījumu iesniedz pārvadātājam aizpildītu pavadzīmi un tai pievienotus normatīvajos aktos noteiktos pavaddokumentus.

(2) Kravas nosūtītājs ir atbildīgs par sekām, kas radušās pavadzīmē norādīto ziņu nepareizības, neprecizitātes un nepilnīguma, kā arī pavadzīmei nepievienoto vai nepareizo pavaddokumentu dēļ.

(3) Pārvadātājam ir tiesības pārbaudīt pavadzīmē norādīto ziņu pareizību.

27.pants. Maksa par pārvadājumu

(1) Maksu par pārvadājumu pārvadātājs nosaka saskaņā ar dzelzceļa pārvadājuma tarifu — likmju sistēmu, kas ietver informāciju par pārvadājumu attālumiem, pārvadājumu maksu, papildu operācijām un citiem ar pārvadājumiem saistītiem pakalpojumiem, to maksas aprēķināšanas kārtību, kā arī līgumsodu apmēriem.

(2) Dzelzceļa pārvadājumu tarifi un grozījumi tarifos stājas spēkā ne agrāk kā 15 dienas pēc tam, kad publiski izziņota pārvadātāja sniedzamo pakalpojumu izmantotājiem pieejamā informācija.

28.pants. Kravas sagatavošana pārvadāšanai

(1) Kravas nosūtītāja pienākums ir sagatavot kravu pārvadāšanai tā, lai tiktu nodrošināta satiksmes drošība, kā arī vagonu, konteineru un pārvadājamās kravas saglabāšana.

(2) Kravu, kuras pārvadāšanai pa dzelzceļu ir nepieciešams iesaiņojums vai tara, kravas nosūtītājs nodod pārvadāšanai lietošanas kārtībā un standartiem atbilstošā iesaiņojumā vai tarā.

(3) Ministru kabinets izdod noteikumus par cisternās un bunkura pusvagonos ielieto kravu pārvadāšanu, kuros reglamentē atsevišķu kravu veidu pārvadāšanas nosacījumus, kravas, kuras atļauts pārvadāt cisternās, kravas ieliešanas un izliešanas kārtību, cisternām izvirzāmās prasības, kā arī etilspirta iztrūkuma noteikšanas kārtību.

29.pants. Vagonu un konteineru atbilstība

(1) Kravas iekraušanai pārvadātājs piegādā tehniskā lietošanas kārtībā esošus (darbderīgus) vagonus un konteinerus.

(2) Kravas nosūtītājs vai pārvadātājs atkarībā no tā, kurš iekrauj kravu, pirms kravas iekraušanas pārliecinās, ka vagoni vai konteineri ir atbilstošā komerciālā stāvoklī, un, ja nepieciešams, veic to veterināri sanitāro apstrādi, kā arī mazgā vai tvaicē vagonus.

(3) Vagonu un konteineru komerciālais stāvoklis ir to atbilstība konkrēto kravu pārvadāšanai un vagonu un konteineru konstrukcijas īpatnības.

(4) Kravas nosūtītājs ir tiesīgs atteikties no vagoniem vai konteineriem, ja tie nav tehniskā lietošanas kārtībā.

30.pants. Kravas iekraušana vagonos vai konteineros

(1) Kravas nosūtītājs kravu vagonā vai konteinerā iekrauj saskaņā ar kravu iekraušanas un nostiprināšanas tehniskajiem noteikumiem, kravu pārvadāšanas noteikumiem un citiem normatīvajiem aktiem.

(2) Pārvadātājam ir tiesības pārbaudīt kravas iekraušanas pareizību.

(3) Kravas nosūtītājs nosaka kravas masu, kā arī norāda pavadzīmē kravas masu un tās noteikšanas paņēmieni.

(4) Vagonos un konteineros iekrautās kravas masa nedrīkst pārsniegt vagonu un konteineru kravnesību.

(5) Vagons vai konteiners uzskatāms par piekrautu, ja pabeigti iekraušanas darbi, notīrīta vagona vai konteinerā ārējā virsma un pārvadātājam iesniegta pavadzīme.

(6) Ministru kabinets izdod dzelzceļa kravu iekraušanas un nostiprināšanas tehniskos noteikumus, kuros nosaka:

1) prasības attiecībā uz kravu novietošanu un nostiprināšanu vagonos;

2) negabarīta un smagsvara kravu iekraušanas, nostiprināšanas un pārvadāšanas nosacījumus;

3) vagonu saglabātības nodrošināšanas tehniskos noteikumus;

4) kārtību, kādā Latvijas Republikai saistošajos starptautiskajos līgumos paredzētie gabarīta, negabarīta un smagsvara kravu iekraušanas un nostiprināšanas tehniskie noteikumi piemērojami iekšzemes dzelzceļa pārvadājumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2002. likumu, kas stājas spēkā 23.04.2002.)

31.pants. Kravas iekraušanas pārkāpumu novēršana

(1) Ja kravas nosūtītājs, iekraujot vai nostiprinot kravu, pieļāvis kļūdas vai pārkāpumus, kas apdraud kravas saglabāšanu pārvadājuma laikā (nepareiza iekraušana, ritošā sastāva kravnesības pārsniegšana, nepareiza kravas nostiprināšana u.c.), pārvadātājs uzaicina kravas nosūtītāju vai kravas saņēmēju novērst pārkāpumus vai novērst tos pats.

(2) Kravas nosūtītājs vai kravas saņēmējs pēc pārvadātāja uzaicinājuma nekavējoties novērs šā panta pirmajā daļā minētos pārkāpumus.

(3) Ja šā panta pirmajā daļā minētos pārkāpumus novērs pārvadātājs, kravas nosūtītājs vai kravas saņēmējs atlīdzina pārvadātājam visus ar to saistītos izdevumus.

32.pants. Kravas iekraušanas ierobežojums

(1) Kravas iekraušanu var uz laiku pārtraukt vai ierobežot, ja ir dabas katastrofa vai avārija, kas izraisījusi kustības pārtraukšanu, ja tiek izziņota karantīna, kā arī citos likumos un citos normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos pēc attiecīgo institūciju norādījuma.

(2) Pārvadātājs par kravas iekraušanas pārtraukšanu vai tās ierobežošanu paziņo kravas nosūtītājam.

33.pants. Kravas pieņemšana pārvadāšanai

(1) Kravas pieņemšanu pārvadāšanai apliecina pavadzīme, kurā pārvadātājs norādījis kravas pieņemšanas datumu, un pārvadātāja izsniegta kvīts par kravas pieņemšanu.

(2) Ministru kabinets izdod noteikumus par kravu pieņemšanu pārvadāšanai, kuros reglamentē sūtījumu veidus, kārtību, kādā nosaka kravas vietu skaitu un kravas masu, pieņem pārvadāšanai atsevišķus kravu veidus, kā arī transporta marķēšanas un citus noteikumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2014. likumu, kas stājas spēkā 16.11.2014.)

34.pants. Kravas pārvadāšana, piesakot kravas vērtību

(1) Kravas nosūtītājs var nodot kravu pārvadāšanai, piesakot pārvadātājam kravas vērtību.

(2) Kravas vērtības pieteikšana ir obligāta, ja pārvadāšanai bez pavadzoņa nodod dārgmetālus, dārgakmeņus un to izstrādājumus, vērtīgas kažokādas un to izstrādājumus, uzņemtas filmas, mākslas priekšmetus, antīkas lietas, mājas iedzīves priekšmetus, kā arī dažādu mašīnu, iekārtu un ierīču izgudrojumu paraugus.

(3) Kārtību, kādā pārvadā kravu, kuras vērtība pieteikta, nosaka pārvadātājs.

35.pants. Kravas pārvadāšana pavadzoņa pavadībā

(1) Atsevišķas kravas tiek pārvadātas kravas nosūtītāja vai kravas saņēmēja pavadzoņa pavadībā.

(2) Pavadzoņa pavadībā pārvadājamās kravas un to pārvadāšanas kārtību nosaka pārvadātājs.

36.pants. Kravas pārvadāšanas ātrums

(1) Kravas pārvadāšanas ātrumu nosaka kilometros diennaktī atkarībā no sūtījuma veida, kravas veida un īpašībām.

(2) Kravas pārvadāšanas ātrumu nosaka pārvadātājs.

(3) Kravas pārvadāšanas ātrumu izvēlas un pavadzīmē norāda kravas nosūtītājs. Ja attiecīgo kravu drīkst pārvadāt tikai ar noteiktu ātrumu, kravas nosūtītājs pavadzīmē norāda atļauto ātrumu.

37.pants. Kravas piegādes termiņš

(1) Pārvadātājs nogādā kravu galastacijā noteiktajā kravas piegādes termiņā.

(2) Kravas piegādes termiņš ir laiks, kurā nosūtīšanas stacijā pārvadāšanai pieņemtā krava pārvadātājam jānogādā galastacijā un jāinformē kravas saņēmējs par tam adresētās kravas pienākšanu.

(3) Kravas piegādes termiņu un tā noteikšanas kārtību nosaka pārvadātājs.

38.pants. Grozījumi pārvadājuma līgumā

(1) Kravas nosūtītājs vai kravas saņēmējs pārvadātāja noteiktajā kārtībā ir tiesīgs izdarīt kravas pārvadājuma līgumā šajā pantā minētos grozījumus.

(2) Kravas nosūtītājs kravas pārvadājuma līgumā var izdarīt šādus grozījumus (starptautiskajos dzelzceļa pārvadājumos — tikai pēc saskaņošanas ar muitas iestādēm):

1) izņemt kravu no nosūtīšanas stacijas;

2) mainīt galastaciju;

3) mainīt kravas saņēmēju;

4) nosūtīt kravu atpakaļ uz nosūtīšanas staciju.

(3) Kravas saņēmējs kravas pārvadājuma līgumā var izdarīt šādus grozījumus:

1) mainīt galastaciju;

2) mainīt kravas saņēmēju.

(4) Izdevumus, kas rodas pārvadātājam, nodrošinot šajā pantā minēto kravas pārvadājuma līguma grozījumu izpildi, sedz attiecīgi kravas nosūtītājs vai kravas saņēmējs.

39.pants. Kravas izsniegšana

(1) Pārvadātājs informē kravas saņēmēju par kravas pienākšanu.

(2) Pārvadātājs ir tiesīgs aizturēt kravu, ja līdz tās izsniegšanas brīdim kravas nosūtītājs nav nokārtojis visus ar kravas pārvadājumu saistītos maksājumus. Starptautiskajos dzelzceļa pārvadājumos pārvadātājs izsniedz kravu tikai pēc tam, kad saņemta muitas iestāžu atļauja.

(3) Ministru kabinets izdod kravas izsniegšanas noteikumus, kuros reglamentē kārtību, kādā kravas saņēmēju informē par kravas pienākšanu un vagonu padošanu, noformē kravas izsniegšanu, padod vagonus izkraušanai, nosaka kravas vietu skaitu un kravas masu, kā arī kārtību, kādā vagonus (konteinerus) tīra un mazgā pēc izkraušanas, nosaka kravas iztrūkumu, tās bojāšanās vai bojājuma apmērus, veic ekspertīzi, maksājumu samaksu, pavadzīmē izdara atzīmes par kravas izsniegšanu, kravas izsniegšanas kārtību, pamatojoties uz papildsūtījuma pavadzīmi, galastacijā nepienākušās kravas meklēšanas kārtību, pārpalikušās kravas izsniegšanas kārtību un kravas dabiskā zuduma normas un to piemērošanu.

40.pants. Atteikšanās saņemt kravu

Kravas saņēmējs var atteikties no kravas saņemšanas tikai tādā gadījumā, ja pārvadātāja vainas dēļ kravas kvalitāte ir pasliktinājusies (bojāta vai bojājusies) un kravu nav iespējams pilnīgi vai daļēji izmantot.

41.pants. Kravas pārvadāšanas un izsniegšanas šķēršļi

(1) Ja pārvadātājs no sevis neatkarīgu iemeslu dēļ nevar piegādāt kravu vai izsniegt to kravas saņēmējam vai kravas saņēmējs neierodas saņemt kravu, pārvadātājs nekavējoties par to paziņo kravas nosūtītājam.

(2) Ja astoņu dienu laikā pēc paziņojuma nosūtīšanas, bet attiecībā uz kravām, kas ātri bojājas, — četru dienu laikā nepienāk norādījumi vai pienāk neizpildāmi norādījumi par rīcību ar kravu, pārvadātājs ir tiesīgs kravu pārdot vai nogādāt to atpakaļ kravas nosūtītājam, starptautiskajos dzelzceļa pārvadājumos — tikai pēc saskaņošanas ar muitas iestādēm.

(3) Pārvadātājs ir tiesīgs pārdot kravu, neievērojot šā panta otrajā daļā noteiktos termiņus, ja kravas stāvokļa dēļ ir nepieciešams veikt neatliekamus pasākumus.

42.pants. Maksājumi par pārdoto kravu

Līdzekļus, ko pārvadātājs saņēmis par pārdoto kravu saskaņā ar šā likuma 41. un 43.pantu, pēc pārvadātāja izdevumu segšanas izmaksā pēc attiecīgas pretenzijas pieteikšanas:

- 1) pavadzīmē norādītajam kravas saņēmējam, ja tas samaksājis kravas vērtību;
- 2) kravas nosūtītājam — visos pārējos gadījumos.

43.pants. Kravu izvešana un glabāšana

(1) Kravas saņēmējs saņem un izved no stacijas tam adresēto kravu.

(2) Kravas saņēmējs maksā pārvadātājam par kravas glabāšanu vagonos vai konteineros, noliktavās vai laukumos, ja krava nav izvesta 24 stundu laikā pēc šā likuma 39.panta pirmajā daļā minētās informācijas nosūtīšanas.

(3) Ja kravas nosūtītāja vai kravas saņēmēja vainas dēļ vagoni vai konteineri tiek aizkavēti ceļā, iekraušanas vai izkraušanas stacijā, maksu par kravas glabāšanu vagonos vai konteineros pārvadātājs aprēķina par visu aizkavēšanas laiku.

(4) Ja krava glabājas ilgāk par maksimālo kravas glabāšanas termiņu vai izdevumi par pārvadājumu un kravas glabāšanu pārsniedz pusi no tās vērtības, pārvadātājs ir tiesīgs kravu pārdot.

44.pants. Piegādātās kravas pieņemšana un pārbaude

(1) Kravas saņēmējs pieņem kravu, atver vagonu vai konteineru un pārbauda kravu pēc pavadzīmē norādītā kravas vietu skaita vai kravas masas.

(2) Kravas saņēmējs ir tiesīgs pieaicināt pārvadātāju piedalīties kravas vietu skaita, kravas masas un kravas stāvokļa pārbaudē. Pārvadātājam ir pienākums piedalīties kravas pārbaudē, ja:

- 1) krava pienākusi galastacijā bojātā vagonā vai konteinerā vai ir citas pazīmes, kuras liecina par iespēju piekļūt kravai, kas atrodas vagonā vai konteinerā ar nebojātām plombām (slēgplombām);
- 2) krava pienākusi galastacijā tādā vagonā vai konteinerā, kura plombas (slēgplombas) ir bojātas vai plombu (slēgplombu) zīmes neatbilst kravas nosūtītāja pavadzīmē norādītajām;
- 3) kravai, kas vesta vaļējā ritošajā sastāvā, ir iztrūkuma, bojājuma vai bojāšanās pazīmes, kuras var noteikt, veicot ārējo apskati;
- 4) nav ievērots kravas, kas ātri bojājas, piegādes termiņš vai pārvadāšanas temperatūras režīms refrižeratorvagonos;
- 5) kravu izkrauj pārvadātājs;
- 6) kravu iekrāvis pārvadātājs.

(3) Kravu, kuru pārvadā tarā vai kā gabalkravu, pārvadātājs izsniedz, pārbaudot kravas masu un stāvokli tikai bojātās tās vietās.

(4) Ja pārvadātājs piedalās kravas pārbaudē, kravas saņēmējs vagonu vai konteineru atver pārvadātāja klātbūtnē.

(5) Ja kravas saņēmējs, saņemot kravu, nezaicina pārvadātāju piedalīties kravas pārbaudē un atver vagonu vai konteineru, pārvadātājam klāt neesot, kravu saskaņā ar pavadzīmi uzskata par izsniegtu bez iztrūkuma, bojājumiem vai bojāšanās.

45.pants. Kravas iztrūkuma, bojājuma vai bojāšanās apmēru noteikšana

Ja, izsniedzot un pārbaudot kravas masu, vietu skaitu vai kravas stāvokli, atklājas iztrūkums, bojājums vai bojāšanās, pārvadātājs, piedaloties kravas saņēmēja pilnvarotam pārstāvim, nosaka kravas iztrūkuma, bojājuma vai bojāšanās faktiskos apmērus.

46.pants. Vagonu un konteineru apstrāde (sakārtošana) pēc kravas izkraušanas

(1) Kravas saņēmējs kravu pilnīgi izkrauj no vagoniem un konteineriem, novāc visus nostiprinājumus, iztīra vagonus un konteinerus no iekšpuses un ārpusē, aizver durvis, lūkas un bortus.

(2) Kravas saņēmējs pēc kravas izkraušanas nodrošina vagonu un konteineru mazgāšanu, tvaicēšanu vai veterināri sanitāro apstrādi saskaņā ar šā likuma 39.panta trešajā daļā minētajiem Ministru kabineta noteikumiem.

47.pants. Vagonu un konteineru nodošana un pieņemšana

(1) Vagonu vai konteineru uzskata par izkrautu, ja ir pabeigti izkraušanas un tīrīšanas darbi no iekšpuses un ārpusē un pārvadātājam iesniegtas pārsūtīšanas pavadzīmes par tukšiem vagoniem. Pārvadātājam nav jāpārbauda pārsūtīšanas pavadzīmē norādīto ziņu patiesums.

(2) Vagonu vai konteineru nodošanas un pieņemšanas kārtību, kas jāievēro kravas nosūtītājam, kravas saņēmējam un pārvadātājam, kā arī pārsūtīšanas pavadzīmes aizpildīšanas kārtību un pārsūtīšanas pavadzīmes paraugu nosaka pārvadātājs.

48.pants. Vagonu un konteineru dīkstāve

(1) Kravas nosūtītājs vai kravas saņēmējs maksā par vagonu, konteineru un uz savām asīm pārvadājamo ritošo sastāvu dīkstāvi.

(2) Vagonu, konteineru un uz savām asīm pārvadājamo ritošo sastāvu dīkstāve ir laiks, kad tie:

1) tiek piekrauti, izkrauti, tīrīti, kā arī tiek noformētas pavadzīmes vai pavaddokumenti;

2) tiek aizturēti ceļā vai iekraušanas un izkraušanas stacijās kravas nosūtītāja vai kravas saņēmēja vainas dēļ.

(3) Vagonu, konteineru un uz savām asīm pārvadājamā ritošā sastāva dīkstāves uzskaites kārtību un maksu par dīkstāvi nosaka pārvadātājs.

IV nodaļa Bīstamo kravu pārvadājumi

49.pants. Bīstamo kravu nosūtītāja, saņēmēja un pārvadātāja pienākumi

(1) Bīstamo kravu nosūtītājam, saņēmējam un pārvadātājam ir pienākums apmācīt darbiniekus, kas klasificē, iesaiņo un marķē bīstamās kravas, sagatavo attiecīgos dokumentus, pieņem vai nodod kravas, pārvadā, iekrauj vai izkrauj minētās kravas vai ir kādā citā veidā saistīti ar bīstamo kravu pārvadāšanu.

(2) Bīstamo kravu nosūtītājam un saņēmējam atbilstoši kravas apjomam jābūt neitralizācijas līdzekļu rezervei, bīstamo kravu pārsūkņēšanas un savākšanas ierīcēm un glābšanas komandai bīstamo kravu pārvadāšanas laikā notikušas avārijas seku likvidēšanai. Pēc pārvadātāja, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta vai citu avārijas dienestu pieprasījuma šie spēki un līdzekļi nosūtāmi uz avārijas vietu.

(3) Bīstamo kravu nosūtītājam, saņēmējam un pārvadātājam ir pienākums:

- 1) nodrošināt bīstamo kravu iekraušanai, pārvadāšanai un izkraušanai izmantojamo bīstamo iekārtu reģistrāciju, kā arī to lietošanu atbilstoši normatīvajiem aktiem par bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību;
- 2) nodrošināt, lai tiek veikta bīstamo kravu iekraušanai, pārvadāšanai un izkraušanai izmantojamo bīstamo iekārtu sertificēšana attiecīgajās institūcijās un to regulāras tehniskās pārbaudes;
- 3) nodrošināt bīstamo kravu iekraušanai, pārvadāšanai un izkraušanai izmantojamās bīstamās iekārtas ar attiecīgu aprīkojumu un marķējumu.

(4) Ministru kabinets izdod noteikumus par bīstamo kravu pārvadāšanu pa dzelzceļu, kuros nosaka:

- 1) bīstamo kravu klasifikāciju;
- 2) bīstamās kravas, kuru pārvadāšana pieļaujama;
- 3) vagonu un konteineru sagatavošanu bīstamo kravu pārvadājumiem;
- 4) pavadzīmes noformēšanas kārtību;
- 5) kārtību, kādā Latvijas Republikai saistošajos starptautiskajos līgumos paredzētie bīstamo kravu pārvadāšanas noteikumi piemērojami iekšzemes dzelzceļa pārvadājumiem;
- 6) bīstamo kravu pieņemšanas un izsniegšanas noteikumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2002. un 07.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 10.06.2009.)

50.pants. Drošības konsultanti

(1) Tās juridiskās personas vadītājs, kura iesaistīta bīstamo kravu iekraušanā, pārvadāšanā vai izkraušanā, norīko drošības konsultantu, kas atbild par normatīvo aktu ievērošanu bīstamo kravu pārvadājumu jomā un kontrolē to ievērošanu, kā arī atbild par riska samazināšanu cilvēka dzīvībai, veselībai, personas mantai vai videi.

(2) Drošības konsultants var būt juridiskās personas vadītājs vai cits darbinieks. Drošības konsultantam jābūt speciāli apmācītam un jāsaņem profesionālās kvalifikācijas sertifikāts normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

(3) Ministru kabinets izdod noteikumus par drošības konsultantu norīkošanu un darbību bīstamo kravu pārvadājumos.

51.pants. Bīstamo kravu nosūtītāja pienākumi

Bīstamo kravu nosūtītāja pienākums ir:

- 1) nodot pārvadāšanai tikai tādu kravu, kuras pārvadāšana ir atļauta saskaņā ar normatīvajiem aktiem un starptautiskajiem bīstamo kravu pārvadājuma līgumiem;
- 2) klasificēt bīstamo kravu;
- 3) iesaiņot un marķēt kravu saskaņā ar šo likumu un uz tā pamata izdotajiem normatīvajiem aktiem, kā arī starptautiskajiem līgumiem;
- 4) sagatavot par kravas bīstamību rakstveida informāciju, kurā sniegti norādījumi pārvadātāja un kravas saņēmēja personālam, un nodot to pārvadātājam;
- 5) atlīdzināt viņa vainas dēļ nodarīto kaitējumu cilvēka dzīvībai, veselībai vai videi, kā arī zaudējumus personas mantai.

52.pants. Bīstamo kravu pārvadātāja pienākumi

Bīstamo kravu pārvadātāja pienākums ir:

- 1) nodrošināt, lai pārvadājuma laikā tiktu veikti nepieciešamie pasākumi, kas novērstu iespēju bīstamajai kravai nokļūt ārpus iesaiņojuma, konteina vai vagona (cisternas), tādējādi apdraudot cilvēka dzīvību, veselību, personas mantu vai vidi;
- 2) apturēt bīstamo kravu pārvadājumu, ja tas var apdraudēt cilvēka dzīvību, veselību, personas mantu vai vidi;
- 3) atlīdzināt nodarīto kaitējumu cilvēka dzīvībai, veselībai vai videi, kā arī zaudējumus personas mantai;
- 4) uzturēt minimālus avārijas un glābšanas spēkus, avāriju seku likvidēšanai nepieciešamo tehniku, ekipējumu un minimālo neitralizācijas līdzekļu rezervi avāriju seku likvidēšanai bīstamo kravu pārvadāšanas laikā, kā arī nodrošināt minēto resursu iesaistīšanu avāriju seku likvidēšanā;
- 5) izstrādāt avāriju novēršanas plānus un nodrošināt to izpildi, veikt avāriju uzskaiti un to cēloņu analīzi;
- 6) sniegt vides aizsardzības institūcijām to pieprasīto informāciju un, ja notikusi bīstamo vielu noplūde vidē, nekavējoties ziņot par avārijas situāciju Valsts darba inspekcijai un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam, kā arī attiecīgajai vides pārvaldei.

53.pants. Bīstamo kravu pārvadātāja tiesības

Ja pārvadātājam, pieņemot kravu, nebija zināms, ka krava ir bīstama un tā var nodarīt kaitējumu cilvēka dzīvībai, veselībai vai videi, kā arī radīt zaudējumus personas mantai, viņš ir tiesīgs:

- 1) bīstamo kravu nogādāt atpakaļ, izkraut, novietot noliktavā vai, ja nepieciešams, organizēt tās iznīcināšanu vai neitralizēšanu, neatlīdzinot kravas nosūtītājam radītos zaudējumus;
- 2) no kravas nosūtītāja piedzīt ar šā panta 1.punktā minētajiem pasākumiem saistīto izdevumu atlīdzināšanu.

V nodaļa

Atbildība par dzelzceļa pārvadājumu savstarpējo saistību pārkāpumiem

54.pants. Pārvadātāja atbildība par pasažierim nodarītajiem zaudējumiem

Pārvadātājs ir atbildīgs par zaudējumiem, kas radušies pārvadāšanas laikā pārvadātāja darbības (bezdarbības) dēļ, ja pasažieris gājis bojā, guvis sakropļojumu vai citu veselības bojājumu vai ir bojāta pasažiera manta un pārvadātājs nevar pierādīt, ka zaudējumi radušies nepārvaramas varas dēļ, ar paša cietušā nodomu vai viņa rupjas neuzmanības dēļ. Par zaudējumiem, kas radušies pasažiera iekāpšanas vai izkāpšanas laikā, pārvadātājs atbild, ja ir konstatēta viņa vaina.

55.pants. Pasažiera atbildība par pasažieru pārvadāšanas noteikumu pārkāpšanu un zaudējumu nodarīšanu

(1) Pasažierim ir jāievēro pasažieru pārvadāšanas noteikumi.

(2) Ja pasažieris ir pārkāpis pasažieru pārvadāšanas noteikumus un nodarījis pārvadātājam zaudējumus, viņš par to ir atbildīgs normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

56.pants. Atbildība par bagāžas un kravas bagāžas pārvadājumu nesaglabāšanu

(1) Pārvadātājs atlīdzina zaudējumus, kas radušies, ja bagāža vai kravas bagāža ir nozaudēta, sabojāta vai konstatēts tās svara iztrūkums, šādos apmēros:

1) ja bagāža vai kravas bagāža ir nozaudēta vai konstatēts tās svara iztrūkums, — nozaudētās vai iztrūkstošās bagāžas vai kravas bagāžas vērtībā;

2) ja bagāža vai kravas bagāža ir bojāta, — tās summas apmērā, par kādu samazinājusies bagāžas vai kravas bagāžas vērtība;

3) ja bagāža vai kravas bagāža, kas nodota pārvadāšanai ar pieteiktu vērtību, ir nozaudēta vai konstatēts iztrūkums, — pieteiktās vērtības apmērā vai pieteiktās vērtības daļā, kas atbilst faktisko zaudējumu apmēram, vai, ja pieteiktā vērtība pārsniedz faktisko vērtību, — faktiskās vērtības apmērā;

4) starptautiskajos dzelzceļa pārvadājumos — sedz radušos muitas parādu.

(2) Pārvadātāja atbildības apmērs par nesaglabātu bagāžu vai kravas bagāžu nedrīkst pārsniegt zaudējumus par pilnīgi nozaudētu bagāžu vai kravas bagāžu.

57.pants. Gadījumi, kad pārvadātājs nav atbildīgs par bagāžas vai kravas bagāžas saglabāšanu

(1) Pārvadātājs nav atbildīgs par bagāžas vai kravas bagāžas nozaudēšanu, iztrūkumu vai bojājumiem, ja to iemesls ir:

1) apstākļi, kurus pārvadātājs nevarēja novērst un to novēršana nebija atkarīga no pārvadātāja;

2) pasažiera vai kravas bagāžas nosūtītāja pārvadāšanai nodotas lietas (arī vielas), kuras aizliegts pārvadāt;

3) bagāžas vai kravas bagāžas dabiskās īpašības;

4) neatbilstošs iesaiņojums, ko nebija iespējams atklāt ārējā apskatē, pieņemot bagāžu vai kravas bagāžu pārvadāšanai.

(2) Pārvadātāja pienākums ir pierādīt, ka bagāža vai kravas bagāža nav saglabāta šā panta pirmajā daļā minēto iemeslu dēļ.

58.pants. Pārvadātāja atbildība par kravu un pavaddokumentiem

(1) Pārvadātājs ir atbildīgs par kravas saglabāšanu no brīža, kad tā pieņemta pārvadāšanai, līdz kravas izsniegšanai saņēmējam.

(2) Pārvadātājs ir atbildīgs par to pavaddokumentu saglabāšanu, kurus kravas nosūtītājs norādījis pavadzīmē un pievienojis tai.

59.pants. Atbildība par nesaglabātu kravu

(1) Ja krava nav saglabāta pārvadātāja vainas dēļ, pārvadātājs atbildina radušos zaudējumus šādos apmēros:

1) par kravas nozaudēšanu vai iztrūkumu — nozaudētās vai iztrūkstošās kravas vērtībā;

2) par kravas bojājumu vai bojāšanos — apmērā, par kādu samazinājusies kravas vērtība;

3) par tādas kravas iztrūkumu, nozaudēšanu vai bojājumiem, kas nodota pārvadāšanai ar pieteiktu kravas vērtību, — kravas pieteiktās vērtības apmērā vai pieteiktās vērtības daļā, kas proporcionāli atbilst nozaudētās, iztrūkstošās vai bojātās (sabojātās) kravas daļai.

(2) Kravas vērtību nosaka pēc kravas vērtību apliecinošā dokumenta (pārdevēja rēķins vai bankas dokuments par kravas apmaksu), bet kravas vērtības samazināšanos kravas bojājuma vai bojāšanās dēļ — pamatojoties uz ekspertīzes aktu.

(3) Papildus šā panta pirmajā daļā noteiktajam pārvadātājs atbildina par kravu saņemto pārvadāšanas maksu un citus ar pārvadājumu saistītos maksājumus proporcionāli nozaudētās vai bojātās kravas apmēram, ja šie maksājumi nebija iekļauti kravas vērtībā.

(4) Pārvadātāja atbildības apmērs par nesaglabātu kravu nedrīkst pārsniegt zaudējumus par pilnīgi nozaudētu kravu.

(5) Izdevumi un zaudējumi, kas nav saistīti ar pārvadājuma līgumu, pārvadātājam nav jāatlīdzina.

60.pants. Gadījumi, kad pārvadātājs nav atbildīgs par kravas nesaglabāšanu

Pārvadātājs nav atbildīgs par kravas nesaglabāšanu (nozaudēšanu, iztrūkumu, bojājumiem, bojāšanos), ja:

- 1) krava pienākusi vagonā (konteinerā), kas ir tehniskā lietošanas kārtībā, ar nebojātām kravas nosūtītāja plombām (slēgplombām);
- 2) krava pienākusi vaļējā ritošajā sastāvā, kas ir lietošanas kārtībā, bez pārkraušanas ceļā un tās marķējums vai nostiprinājums nav bojāts vai nav citu pazīmju, kas liecinātu par kravas nesaglabāšanu pārvadāšanas laikā;
- 3) krava pārvadāta kravas nosūtītāja vai kravas saņēmēja pavadoņa pavadībā;
- 4) krava nav saglabāta tās dabisko īpašību dēļ, kas saistītas ar kravas pārvadāšanu vaļējā ritošajā sastāvā, vai arī tādu kravas sevīšķu dabisko īpašību dēļ, par kurām kravas nosūtītājs pirms kravas pieņemšanas pārvadāšanai nav informējis pārvadātāju;
- 5) kravas iztrūkums nepārsniedz dabiskā zuduma normas un maksimāli pieļaujamo starpību, nosakot kravas neto masu;
- 6) nav saglabāta krava, kuru kravas nosūtītājs nav norādījis pavadzīmē;
- 7) krava nav saglabāta kravas nosūtītāja kravas pavadzīmē nepareizi, neprecīzi vai nepilnīgi ierakstītu ziņu dēļ;
- 8) pārvadāšanai nodota krava, kuras mitruma koeficients pārsniedz noteikto normu;
- 9) kravas nosūtītājs nosūtījis nekvalitatīvu (nešķirotu, inficētu utt.) produkciju, ja tas pierādīts ar eksperta atzinumu un krava galapunktā pienākusi, nepārsniedzot kravas piegādes termiņu;
- 10) krava bojāta kravas nosūtītāja nepareizi izraudzīta ritošā sastāva dēļ vai nepareizi izraudzīta pārvadāšanas režīma dēļ;
- 11) krava nav saglabāta nepārvaramas varas dēļ;
- 12) kravas nosūtītājs iekrāvis kravu neiztīrītā vai nesagatavotā vagonā vai konteinerā;
- 13) krava nav saglabāta taras vai iepakojuma trūkuma dēļ vai izmantota kravas īpašībām vai noteiktajiem standartiem neatbilstoša tara vai iepakojums;
- 14) krava, kura nav paredzēta pārvadāšanai vaļējā ritošajā sastāvā, pārvadāta šādā sastāvā pēc kravas nosūtītāja lūguma.

61.pants. Piegādes termiņu nokavējums

(1) Pārvadātājs par viņa vainas dēļ notikušu kravas piegādes termiņa nokavējumu pretenziju gadījumā maksā kravas saņēmējam līgumsodu šādos apmēros:

- 1) 10 procentus no pārvadājuma maksas par vienu nokavētu dienu;
- 2) 15 procentus no pārvadājuma maksas par divām nokavētām dienām;
- 3) 20 procentus no pārvadājuma maksas par trim nokavētām dienām;
- 4) 25 procentus no pārvadājuma maksas par četrām nokavētām dienām;

5) 30 procentus no pārvadājuma maksas par piecām un vairāk nokavētām dienām.

(2) Ja krava nozaudēta pilnībā un zaudējums tiek atlīdzināts pilnā tās vērtības apmērā, līgumsods par kravas piegādes termiņa nokavējumu nav jāmaksā.

(3) Ja ir daļējs kravas iztrūkums, līgumsodu par kravas piegādes termiņa nokavējumu piegādātājs maksā proporcionāli piegādātajai kravas daļai.

(4) Pārvadātājs maksā līgumsodu par tukšu privātvagonu vai nomātu vagonu piegādes nokavējumu atbilstoši šā panta pirmās un otrās daļas noteikumiem.

62.pants. Kravas, privātvagona un privātkonteinera nozaudēšana

(1) Kravas nosūtītājam vai saņēmējam ir tiesības uzskatīt kravu, privātvagonu vai privātkonteineru par nozaudētu un pieprasīt atlīdzību par to nozaudēšanu, ja krava nav izsniegta kravas saņēmējam pēc viņa pieprasījuma 30 dienu laikā pēc kravas piegādes termiņa izbeigšanās, bet privātvagons vai privātkonteiners — triju mēnešu laikā.

(2) Ja krava, privātvagons vai privātkonteiners pienācis pēc noteiktā termiņa, krava, privātvagons vai privātkonteiners saņēmējam jāpieņem un jāatlīdzina summa, ko pārvadātājs tam izmaksājis par kravas, privātvagona vai privātkonteinera nozaudēšanu.

63.pants. Zaudējumu atlīdzināšana par privātvagonu vai privātkonteineru

Ja nozaudēts privātvagons vai privātkonteiners, pārvadātājs, saskaņojot ar tā īpašnieku, nodod tam līdzvērtīgu vagonu vai konteineru vai atlīdzina zaudējumus vagona vai konteinera atlikušās vērtības apmērā, bet privātvagona vai privātkonteinera vai tā sastāvdaļu sabojāšanas gadījumā — faktiski nodarītā zaudējuma apmērā, bet ne vairāk par atlīdzību, kuru izmaksā, ja ir nozaudēts privātvagons vai privātkonteiners.

64.pants. Atbildība par vagonu neiztīrīšanu

(1) Par vagona neiztīrīšanu pēc kravas izkraušanas kravas saņēmējs maksā pārvadātājam soda naudu vagona tīrīšanas maksas apmērā.

(2) Neatkarīgi no soda naudas samaksas:

1) pārvadātājs var no neiztīrītā vagona atklāšanas vietas to nosūtīt atpakaļ tīrīšanai kravas saņēmējam un piedzīt no tā ar vagona nosūtīšanu saistītos izdevumus;

2) pārvadātājs var iztīrīt vagonu un piedzīt no kravas saņēmēja ar vagona tīrīšanu saistītos izdevumus.

65.pants. Atbildība par vagonu vai konteineru kravnesības pārkāpšanu

(1) Ja kravas nosūtītājs piekrāvis vagonu vai konteineru, pārsniedzot to kravnesību, viņš maksā pārvadātājam soda naudu attiecīgā vagona, konteinera vai sīksūtījuma pārvadājuma maksas pieckārtīgā apmērā.

(2) Neatkarīgi no soda naudas samaksas kravas nosūtītājs atlīdzina pārvadātājam visus izdevumus, kas saistīti ar tās kravas daļas pārkraušanu vai izkraušanu, kas pārsniedz vagona vai konteinera kravnesību.

66.pants. Kravas nosūtītāja un saņēmēja atbildība

Kravas nosūtītājs vai kravas saņēmējs ir atbildīgs par zaudējumiem, kas viņa vainas dēļ radušies pārvadātājam un trešajām personām, un atlīdzina visus šādus izdevumus.

67.pants. Atbildība pēc kravas pienākšanas galastacijā

Pēc kravas pienākšanas galastacijā kravas saņēmējs, bet, ja krava adresēta saņēmējam, kurš neatrodas kravas saņemšanas galastacijā, — kravas nosūtītājs ir atbildīgs pārvadātājam par kravas saņēmēja un kravas nosūtītāja

saistību izpildi saskaņā ar pārvadājuma līgumu un šo likumu.

VI nodaļa Pretenzijas un prasības

68.pants. Pretenzijas pieteikšana

(1) Pirms prasības celšanas tiesā par dzelzceļa pārvadājumu saistību pārkāpumiem obligāti piesakāma rakstveida pretenzija pārvadātājam, izņemot prasības, kas attiecas uz šā likuma 54.pantā norādīto pārvadātāja atbildību.

(2) Pretenziju pārvadātājam var pieteikt:

- 1) bagāžas kvīts uzrādītājs — bagāžas vai kravas bagāžas nozaudēšanas, iztrūkuma, bojājuma, bojāšanās vai piegādes termiņa nokavējuma gadījumā;
- 2) pasažieris vai juridiskā persona — lai saņemtu atpakaļ pārvadājuma maksu par neizmantotu biļeti;
- 3) kravas saņēmējs vai nosūtītājs — pilnīgas kravas nozaudēšanas gadījumā;
- 4) kravas saņēmējs — kravas iztrūkuma, bojājuma, bojāšanās, kravas piegādes nokavējuma gadījumos, kā arī tad, kad krava nav nodota izkraušanai;
- 5) kravas nosūtītājs — visos pārējos gadījumos;
- 6) vagona (konteineru) īpašnieks — privātvagona (privātkonteinera) vai tā daļu nozaudēšanas vai bojājuma gadījumā.

(3) Tiesības pieteikt pretenziju rodas:

- 1) no kravas vai bagāžas izsniegšanas dienas — par kravas vai bagāžas iztrūkumu vai bojājumu vai piegādes nokavējumu;
- 2) pēc 10 dienām, kas pagājušas pēc bagāžas piegādes termiņa izbeigšanās, — par atlīdzības izmaksu bagāžas nozaudēšanas gadījumā;
- 3) pēc 30 dienām, kas pagājušas pēc kravas piegādes termiņa izbeigšanās, — par atlīdzības izmaksu kravas nozaudēšanas gadījumā;
- 4) pēc trim mēnešiem, kas pagājuši pēc privātvagona vai privātkonteinera piegādes termiņa izbeigšanās, — par privātvagona vai privātkonteinera nozaudēšanu;
- 5) no tā notikuma dienas, kurš bijis par pamatu pretenzijas pieteikšanai, — visos pārējos gadījumos.

69.pants. Dokumenti, kas apliecina atbildības pamatojumu

Apstākļi, kas var būt par pamatu pārvadātāja, kravas nosūtītāja, kravas saņēmēja un pasažiera atbildībai dzelzceļa pārvadājumos, apliecināmi ar komercaktu vai vispārējā parauga aktu.

70.pants. Pretenzijai pievienojamie dokumenti

Pretenzijas pieteikumam pievienojami to dokumentu oriģināli, kurus kravas nosūtītājam vai saņēmējam izsniedzis pārvadātājs, un citi dokumenti, kas šo pretenziju pamato.

71.pants. Komercakts un vispārējā parauga akts

(1) Pārvadātājs sastāda komercaktu, ja to pieprasa kravas saņēmējs (ja pārvadātājs ir piedalījies kravas

izsniegšanā), bagāžas vai kravas bagāžas saņēmējs vai ja pārvadātājs konstatē:

- 1) kravas, bagāžas vai kravas bagāžas nosaukuma, masas vai vietu skaita neatbilstību pavadzīmē vai bagāžas, kravas bagāžas kvīti norādītajiem datiem;
- 2) kravas, bagāžas vai kravas bagāžas bojājumu;
- 3) faktu, ka atrasta krava, bagāža vai kravas bagāža bez dokumentiem vai dokumenti bez kravas, bagāžas vai kravas bagāžas;
- 4) tukšu privātvagonu, privātkonteineru, nomātu vagonu vai konteineru bez dokumentiem vai dokumentus bez šāda vagona vai konteineru;
- 5) faktu, ka pārvadātājam atdota nolaupītā vai atrastā krava, bagāža vai kravas bagāža;
- 6) faktu, ka pārvadātājs nav nodevis kravas saņēmējam kravu 24 stundu laikā pēc kravas izsniegšanas dokumentu noformēšanas. Šādā gadījumā komercakta sastāda tikai pēc kravas saņēmēja pieprasījuma.

(2) Citu apstākļu apliecināšanai pārvadātājs sastāda vispārējā parauga aktu.

(3) Ministru kabinets nosaka komercakta un vispārējā parauga akta sastādīšanas kārtību.

72.pants. Pretenzijas izskatīšana

(1) Pārvadātājs pieteikto pretenziju izskata un par tās apmierināšanu vai noraidīšanu atbild pretenzijas pieteicējam šādos termiņos no pretenzijas saņemšanas dienas:

- 1) mēneša laikā — par maksājumiem un soda naudu;
- 2) divu mēnešu laikā — pārējos gadījumos.

(2) Ja pārvadātājs tikai daļēji apmierina pretenziju vai to noraida, atbildē pretenzijas iesniedzējam viņš norāda šāda lēmuma pamatojumu un nosūta atpakaļ pretenzijai pievienotos dokumentus.

73.pants. Tiesības celt prasību

(1) Tiesības celt prasību tiesā ir:

- 1) pasažierim, viņa likumīgajam pārstāvim, mantiniekiem — šā likuma 54.pantā noteiktajos gadījumos;
- 2) šā likuma 68.panta otrajā daļā minētajām personām, kuras pieteikušas pretenziju, — pārējos gadījumos.

(2) Prasība pret pārvadātāju tiesā ceļama, ja pārvadātājs pilnīgi vai daļēji atsakās apmierināt pretenziju vai ja no pārvadātāja nav saņemta atbilde uz pretenziju šā likuma 72.pantā noteiktajos termiņos.

74.pants. Prasības celšanas termiņš

(1) Prasība, kas izriet no šā likuma 54.panta, tiesā ceļama divu gadu laikā no tā notikuma dienas, kurš bijis par pamatu prasības celšanai.

(2) Prasība par piegādes nokavējumu, soda naudas un citiem maksājumiem tiesā ceļama divu mēnešu laikā, pārējās prasības — deviņu mēnešu laikā no pretenzijas pieteikšanas tiesību rašanās (saskaņā ar šā likuma 68.panta trešo daļu) dienas.

75.pants. Prasības noilguma termiņa tecējuma apturēšana

(1) Pārvadātājam rakstveidā pieteikta pretenzija aptur prasības noilguma termiņa tecējumu, kas noteikts šā likuma 74.pantā.

(2) Noilguma termiņa tecējums turpinās no dienas, kad pārvadātājs paziņojis pretenzijas iesniedzējam par pilnīgu vai daļēju pretenzijas noraidīšanu. Ja pretenzija atstāta bez atbildes, prasības noilguma termiņa tecējums atjaunojas no šā likuma 72.panta pirmajā daļā norādītā termiņa notecēšanas dienas.

(3) Atkārtota pretenzijas iesniegšana, kas satur agrāk pieteiktās prasības, neaptur noilguma termiņa tecējumu.

Pārejas noteikumi

(21.03.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.04.2002.)

1. Ministru kabinets līdz 2003.gada 1.janvārim izdod šā likuma 30.panta sestajā daļā minētos dzelzceļa kravu iekraušanas un nostiprināšanas tehniskos noteikumus un 49.panta ceturtajā daļā minētos noteikumus par bīstamo kravu pārvadāšanu pa dzelzceļu.

2. Ministru kabinets līdz 2002.gada 1.oktobrim izdod šā likuma 11.panta pirmajā daļā minētos noteikumus par pasažieru pārvadājumu maršrutu atklāšanas, grozīšanas vai slēgšanas un vilcienu kustības sarakstu apstiprināšanas kārtību.

3. Ministru kabinets līdz 2009.gada 31.decembrim izdod šā likuma 5.¹ pantā minētos militārpersonu un militāro kravu dzelzceļa pārvadājumu noteikumus.

(07.05.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 10.06.2009.)

4. Šā likuma 10.panta nosaukuma jaunā redakcija, grozījumi 11.panta nosaukumā un pirmās daļas jaunā redakcija, grozījumi 18.panta pirmajā daļā un otrās daļas izslēgums, kā arī grozījumi 20.panta 4.punktā stājas spēkā 2008.gada 1.janvārī.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.06.2007. un 07.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 10.06.2009.)

5. Grozījumi šā likuma 4.panta otrajā daļā un 4.¹ panta otrajā daļā par skaitļu un vārdu "2014.gada 3.decembrim" aizstāšanu ar skaitļiem un vārdiem "2019.gada 3.decembrim" stājas spēkā 2014.gada 4.decembrī.

(30.10.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.11.2014.)

Likums Saeimā pieņemts 2000.gada 21.decembrī.

Valsts prezidente V.Vīķe-Freiberga

Rīgā 2001.gada 5.janvārī